

KRAV

Kompetenskrav för att enskilt vistas i spår

TDOK 2020:0218

Version 1.0

2020-05-15

TDOK-nummer	Dokumentdatum	Version
TDOK 2020:0218	2020-05-15	1.0
Fastställt av	Gäller från	Ersätter
Chef VO Planering	2020-06-01	[Ersätter]
Skapat av		Konfidentialitetsnivå
Bengt Bylund, IVvssn		Ej begränsad

Kompetenskrav för att enskilt vistas i spår

Detta dokument ingår i Trafikverkets ledningssystem och är en del av säkerhetsstyrningssystemet för järnväg. Se särskilda regler för förvaltning av säkerhetstillstånd.

Innehållsförteckning

Syfte	3
Omfattning	3
Definitioner och förkortningar	3
Ansvar	3
1 Behörighet	4
2 Kompetens	4
2.1. Utbildning	4
2.2. Utbildningen genomförs av	4
2.3. Regelbundet utövande	4
3 Hälsokrav	5
4 Kunskapskontroll	5
5 Arbetsuppgifter	5
6 Relaterade dokument	5
Versionslogg	6
Bilaga 1 Kompetenskrav Att enskilt vistas i spår	7
Bilaga 2 Tillämpningsövning	10

TDOK-nummer
TDOK 2020:0218

Version
1.0

Syfte

Denna kompetenskravsspecifikation (KKS) reglerar de krav som gäller för att ge en person behörighet att enskilt vistas i spår.

Omfattning

Denna funktion ger innehavaren rätt att vistas i, eller i närhet av spår på egen hand och ansvara för sin egen säkerhet. Kompetensen avser förflyttning till fots t.ex. till eller från ett fordon eller för att passera ett spår. Innehavaren har inte tillåtelse att bedriva arbete i spåret utan att det finns en skydds- och säkerhetsledare på plats.

Definitioner och förkortningar

befattning: kombination av arbetsuppgifter, med ansvar och befogenheter, som är knuten till en individs anställning

behörighet: uppfyllande av formella krav eller verksamhetskrav

funktion: beskrivning av en behörighet som utifrån ett styrande dokument kräver någon form av formell kompetens, till exempel för att få utföra en viss arbetsuppgift eller beträda ett visst område

formella krav: krav kopplade till arbetsuppgifter i verksamheten som härleds till lagar, förordningar, föreskrifter med mera

Kommentar: Exempel på formella krav kan vara kravutbildningar och hälsokrav. Formella krav är ofta beslutade av andra myndigheter.

kravutbildning: utbildning som krävs för vissa arbetsuppgifter, befattningar, roller och funktioner enligt exempelvis lag, förordning eller föreskrift

Ansvar

Den som omfattas av denna KKS ska vara fri från sådan påverkan som kan inverka negativt på arbetet eller trafiksäkerheten. Personen ska ha ett högt säkerhetsmedvetande med respekt för regler och direktiv och en vilja att följa dessa. Det

är den enskilda individens ansvar att inte ta på sig en arbetsuppgift som man inte har behörighet eller tillräcklig kompetens för.

När en medarbetare ska ha denna behörighet, är det arbetsgivaren som ansvarar för att kraven i kompetenskravsspecifikation är uppfyllda.

TDOK-nummer
TDOK 2020:0218

Version
1.0

1 Behörighet

Behörigheten erhålls genom godkänd grundutbildning. (Se punkt 2.1)

Behörigheten bibehålls genom ny grundutbildning vart tredje år. Vid omfattande förändring av regelverket kan särskild kompletteringsutbildning krävas.

Kompetensen gäller i tre år, därefter ska ny grundutbildning genomföras.

Generella krav på inskränkning av och utträde ur tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner regleras i TDOK 2014:0230.

Förkunskaper och urvalstest vid rekrytering

Kommunikation i svenska språket ska kunna ske i den omfattning som funktionen kräver.

Behörigheten kräver inte urvalstest.

2 Kompetens

2.1. Utbildning

Utbildningskrav för att få behörighet:

Grundutbildningar	Kompetensnivå	Längd på utb.	Hänvisning
Att enskilt vistas i spår	3	12 timmar inklusive praktik	Enligt Bilaga 1 Kompetenskrav Att enskilt vistas i spår

Säkerhetsmässigt ansvar:

Generella krav på utbildning och praktik för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner regleras i TDOK 2014:0230.

2.2. Utbildningen genomförs av

Utbildningen får endast genomföras av lärare som är godkänd av Trafikverket.

Generella krav på lärare för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner regleras i TDOK 2014:0230

2.3. Regelbundet utövande

Generella utövande krav för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner regleras i TDOK 2014:0230.

TDOK-nummer

TDOK 2020:0218

Version

1.0

3 Hälsokrav

God syn och hörsel

Generella hälsokrav för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner regleras i TDOK 2014:0230

4 Kunskapskontroll

Generella krav på kunskapskontroll för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner regleras i TDOK 2014:0230

5 Arbetsuppgifter

Inga arbetsuppgifter får utföras med denna behörighet, framgår av TDOK 2016:0289.

6 Relaterade dokument

TDOK 2014:0230	Trafikverkets kompetenskrav för tillträdes- och trafiksäkerhetsfunktioner
TDOK 2015:0309	Trafikverkets Trafikbestämmelser för järnväg
TDOK 2016:0289	Säkerhet vid aktiviteter i spårområdet

TDOK-nummer
TDOK 2020:0218

Version
1.0

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
Version 1.0	2020-05-15	Första version	Bengt Bylund, IVvssn

TDOK-nummer
TDOK 2020:0218

Version
1.0

Bilaga 1 Kompetenskrav Att enskilt vistas i spår

Trafiksäkerhet allmänt

Nr	Krav
1	Vara informerad om mål och syfte med trafiksäkerhetsarbetet och de olika typer av barriärer som finns för att förhindra olyckor och tillbud
2	att trafiksäkerhetsarbetet styrs av olika styrande dokument och att man är skyldig att följa dessa
3	Vara informerad om de olika trafiksäkerhetsbehörigheterna
4	speciella termer och förkortningar är vanligt förekommande samt förstå vikten av att tyda och använda termerna på ett riktigt sätt

Banan

Nr	Krav
1	Redogöra för vad som avses med banan och dess indelning i linjen och driftplatser
2	Redogöra för vad som avses med enkelspår, dubbelspår och flerspår
3	Redogöra för hur spårens benämns vid dubbelspår och flerspår
4	Vara informerad om att banan är km-indelad och innehåller olika typer av information i form av markeringar och signaler
5	Vara informerad om vad som avses med trafikplats och vad som kännetecknar de olika typerna: driftplats inkl. bevakad, obevakad, stängd driftplatsdel linjeplats hållplats hållställe
6	Redogöra för vad som avses med huvudspår och sidospår
7	Redogöra för vad som avses med linjen, bevakningssträcka och driftplatsgräns
8	Vara informerad om vad som avses med plankorsningar och att dessa kan skyddas med olika typer av vägskyddsanläggningar

Trafikeringsystem och ATC/ERTMS

Nr	Krav
1	Vara informerad om att det finns olika typer av trafikeringsystem
2	Vara informerad om principerna för trafikeringsystem M tågklararens ansvar för egen driftplats tåganmälan tågklararnas gemensamma ansvar för bevakningssträckan inga automatiska system förutom för Vägskydd och eventuellt driftplatser endast ett tåg på bevakningssträckan bevakade, obevakade eller stängda driftplatser
3	Vara informerad om principerna för trafikeringsystem med linjeblockering (system H) linjen har hinderfrihetsspårledning signalteknisk indelning i blocksträckor tågens egen inverkan

TDOK-nummer

TDOK 2020:0218

Version

1.0

	bevakade eller stängda driftplatser
--	-------------------------------------

Fordon och trafikverksamheter

Nr	Krav
1	Vara informerad om att det på banan framförs olika typer av spårfordon
2	Vara informerad om att spårfordon har väldigt långa bromssträckor och redogöra för vilka konsekvenser och risker detta medför
3	Vara informerad om skillnaderna mellan småfordon och storfordon
4	Vara informerad om att det finns olika typer av trafikverksamheter, vad som i huvudsak kännetecknar dessa och hur säkerheten i spår miljön Påverkas växling spärrfärd tågfärd
5	Redogöra för risker i samband med vistelse inom områden där spårfordon förekommer påkörningsrisk klämrisk halk- och snubbelrisker löst hängande föremål ras från fordon

Signaler, tavlor och skyltar

Nr	Krav
1	Identifiera och redogöra för vilken information som ges av följande tavlor och skyltar: hindertavla hastighetstavla orienteringstavla ljussignaltavla tillägsskyltar
2	Redogöra för och visa handsignalerna klart stopp
3	Redogöra för ljussignalerna tåg kommer fara
4	Redogöra för och identifiera slutsignal på fordons slutsignal

TDOK-nummer

TDOK 2020:0218

Version

1.0

Vistelse och arbeten inom spårområdet

Nr	Krav
1	Redogöra för vad som krävs för att få vistas inom ett spårområde
2	Redogöra för hur personer som vistas inom ett spårområde ska vara klädda
3	Vara informerad om att det för arbeten inom spårområdet krävs en arbetsmiljöplan
4	Redogöra för säkerhetszonen
5	Redogöra för den riskbedömning som krävs vid egenförflyttning i säkerhetszonen då man ska vistas på egen hand och ingen dokumenterad riskbedömning krävs.
6	Redogöra för risker i samband med arbeten och vistelse utanför säkerhetszonen
7	Redogöra för placering av upplag, förråd eller liknande
8	Ge exempel på vid vilka olika typer av arbeten och aktiviteter som spåret måste stängas av för trafik
9	Vara informerad om följande skyddsformer A-skydd L-skydd E-skydd
10	Redogöra för riskerna i samband med arbeten på dubbelspår och i flerspårssystem
11	Redogöra för begreppet ”banans sth”

Skydds och säkerhetsplanering

Nr	Krav
1	Redogöra för Skydds- och säkerhetsledarens ansvar och arbetsuppgifter
2	Redogöra för utrymning av trafikerat spår
3	Redogöra för Skydds- och säkerhetsledarens kontroll och avstämning av tilldelad riskbedömning

Tågvarning

Nr	Krav
1	Vara informerad om tågvarnarens funktion och arbetsuppgift
2	Vara informerad om tågvarning med automatiska tågvarningssystem
3	Ange vem som planerar för tågvarning
4	Vara informerad om hur tågvarnaren ska vara klädd, utrustad och varna för fordon

TDOK-nummer
TDOK 2020:0218

Version
1.0

Elsäkerhet TDOK 2016:0289

Nr	Krav
1	Redogöra för elfaran i eller intill elektrifierade spår
2	Redogöra för vad som avses med närområdet.
3	Vara informerad om att det för arbetsmaskiner som med någon del av maskinen kommer närmare spänningssatt anläggningsdel än 4 meter gäller speciella elsäkerhetsåtgärder enligt TDOK 2015:0223
4	Redogöra för risker och åtgärder vid nedfallen högspänningsledning och urspåret fordon under spänning
5	Redogöra för reglerna för hantering av stegar och andra långa föremål
6	Vara informerad om vilka krav som ställs på personer som ska vistas i driftrum
7	Vara informerad om kravet på varje verksamhetsutövare att ha fastställda och dokumenterade rutiner som gäller olyckshantering, första hjälpen och krisstöd TDOK 2016:0289
8	Förståelse för att spåret utgör en del av returströmkretsen för eldrivna fordon

Fara och olycka

Nr	Krav
1	Redogöra för vad som avses med fara respektive olycka
2	Redogöra för vad man ska göra om man upptäcker en fara eller olycka

Tillämpningsövning

Nr	Krav
	Deltagarna ska under tillämpningsövningen få vistas i olika typer av spårmiljöer både på linje och driftplats. Eftersträva att få med följande spårmiljöer
1	<ul style="list-style-type: none"> - enkelspår - dubbelspår - skärningar - skymd sikt - trånga utrymmen - förbipasserande tåg - växlingsrörelser - växlar och korsningar
2	Bedöma om förflyttning eller vistelse inom spårområdet kan ske på egen hand eller om ytterligare skyddsåtgärder krävs
3	På ett säkerhetsmässigt korrekt sätt vistas inom spårområdet